

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 2026 r.

w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół oraz wysokości stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań w ramach tego programu w roku szkolnym 2026/2027

Na podstawie art. 38z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1502) zarządza się, co następuje:

§ 1. W roku szkolnym 2026/2027 wysokość:

- 1) środków finansowych przeznaczonych na wypłatę:
 - a) pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół, przeznaczonych na realizację działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/40 z dnia 3 listopada 2016 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do pomocy unijnej na dostarczanie owoców i warzyw, bananów oraz mleka do placówek oświatowych oraz zmieniającego rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 907/2014 (Dz. Urz. UE L 5 z 10.01.2017, str. 11, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2017/40”, wynosi 225 174 588,72 zł, z czego wkład z budżetu:
 - Unii Europejskiej stanowi 87 074 588,72 zł, w tym:
 - 42 158 283,11 zł – na dostarczanie owoców i warzyw, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 38x ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych, zwanej dalej „ustawą”,
 - 44 916 305,61 zł – na dostarczanie mleka i przetworów mlecznych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 38x ust. 1 ustawy,
 - państwa stanowi 138 100 000 zł, w tym:
 - 74 050 000,00 zł – na dostarczanie owoców i warzyw, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 38x ust. 1 ustawy,

- 64 050 000,00 zł – na dostarczanie mleka i przetworów mlecznych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 38x ust. 1 ustawy,
- b) pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół, przeznaczonych na realizację działań, o których mowa w:
 - art. 5 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2017/40, wynosi 15 000 000,00 zł, w tym:
 - 7 500 000,00 zł – w zakresie dotyczącym owoców i warzyw,
 - 7 500 000,00 zł – w zakresie dotyczącym mleka i przetworów mlecznych,
 - art. 5 ust. 1 lit. c i d rozporządzenia 2017/40, wynosi 3 154 000,00 zł, w tym:
 - 1 577 000,00 zł – w zakresie dotyczącym owoców i warzyw,
 - 1 577 000,00 zł – w zakresie dotyczącym mleka i przetworów mlecznych;
- 2) stawek pomocy finansowej netto z tytułu realizacji działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2017/40, wynosi:
 - a) 1,46 zł na jedną porcję owoców i warzyw, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 38x ust. 1 ustawy,
 - b) 1,37 zł na jedną porcję mleka i przetworów mlecznych, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 38x ust. 1 ustawy– i jest powiększona o wysokość należnego podatku od towarów i usług.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Remigiusz Mordas
zastępca dyrektora
Departamentu Prawnego
za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
/podpisano elektronicznie/

UZASADNIENIE

Opracowanie projektu rozporządzenia wynika z konieczności wykonania upoważnienia ustawowego zawartego w art. 38z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1502), zgodnie z którym Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, do dnia 31 maja danego roku wysokość środków finansowych w ramach finansowania programu dla szkół w kolejnym roku szkolnym przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej na realizację działań w zakresie dostarczania produktów, dzieciom uczęszczającym do placówek oświatowych objętych programem dla szkół lub ich dystrybucję wśród tych dzieci, wysokość środków finansowych, przeznaczonych na wypłatę pomocy unijnej na realizację działań w zakresie środków towarzyszących o charakterze edukacyjnym, monitorowanie, ocenę i promocję programu dla szkół, jak również wysokość stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań w zakresie dystrybucji produktów do szkół w ramach tego programu, mając na względzie krajowe ceny produktów dystrybuowanych do placówek oświatowych zgodnie ze strategią dotyczącą realizacji programu dla szkół oraz wysokość środków finansowych z budżetu Unii Europejskiej na realizację programu określoną przez Komisję Europejską.

W latach wcześniejszych funkcjonowały w tym obszarze dwa niezależne od siebie mechanizmy Wspólnej Polityki Rolnej UE pod nazwą „Mleko w szkole” oraz „Owoce i warzywa w szkole”. Na podstawie zaleceń Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, podjęto decyzję o wykorzystaniu elementu synergii i połączeniu ich w jeden mechanizm pod nazwą „Program dla szkół”. Jest on realizowany w tej formule od roku szkolnego 2017/2018.

W pierwszym latach realizacji programu dla szkół łączny budżet unijny w skali roku szkolnego wynosił 250 000 000 euro. Rok szkolny 2020/2021 był ostatnim, w którym w programie dla szkół (w jego I semestrze) uczestniczyła Wielka Brytania. Od roku szkolnego 2021/2022 w mechanizmie udział bierze 27 państw członkowskich, a unijny budżet przeznaczony na jego realizację został pomniejszony o kopertę brytyjską, tj. zmniejszył się z 250 000 000 euro do 220 804 135 euro w skali roku szkolnego, z czego na rok szkolny 2026/2027 na komponent owocowo-warzywny przewidziano 130 608 466 euro, a na komponent mleczny – 90 195 669 euro.

W roku szkolnym 2022/2023 zakończył się okres objęty pierwszą strategią wdrażania programu dla szkół w poszczególnych państwach członkowskich, dla którego wstępna alokacja została określona na lata 2017/2018–2022/2023 w rozporządzeniu Rady (UE) 2016/795 z dnia

11 kwietnia 2016 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 1370/2013 określające środki dotyczące ustalania niektórych dopłat i refundacji związanych ze wspólną organizacją rynków produktów rolnych (Dz. Urz. UE L 135 z 24.05.2016, str. 115). W związku z powyższym Komisja Europejska dokonała analizy stopnia wykorzystania dotychczasowego budżetu przez poszczególne państwa członkowskie celem oszacowania wysokości wstępnej alokacji na kolejny okres realizacji mechanizmu, tj. lata 2023/2024–2028/2029, co zostało określone w decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2023/106 z dnia 11 stycznia 2023 r. (Dz. Urz. UE L12 z 13.01.2023, str. 84).

Co do zasady wysokość otrzymanych przez poszczególne państwa członkowskie przydziałów finansowych na dany rok szkolny wynika ze zgłaszanego przez nie zapotrzebowania, notyfikowanego Komisji Europejskiej do końca stycznia roku poprzedzającego rozpoczęcie danego roku szkolnego. Alokowane dla państw członkowskich przydziały są rezultatem automatycznej kalkulacji przeprowadzonej przez Komisję Europejską dostosowującą dostępny unijny budżet do otrzymanego zapotrzebowania.

Polska na realizację programu dla szkół w roku szkolnym 2026/2027 zawnioskowała o łączną kwotę 24 929 777,00 euro, tj. 105 228 588,72 zł, licząc zgodnie z kursem wymiany ustalonym przez Europejski Bank Centralny, obowiązującym w dniu 31 grudnia 2025 r. (4,2210 zł/euro), w tym na komponent owocowo-warzywny 12 138 186 euro, a na komponent mleczny 12 791 591 euro.

W ramach unijnych przepisów, celem zintensyfikowania działań skierowanych na promowanie wśród dzieci i młodzieży szkolnej właściwych nawyków żywieniowych, dopuszcza się dofinansowanie programu szkolnego z budżetów krajowych poszczególnych państw członkowskich.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 maja 2025 r. w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół oraz wysokości stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań w ramach tego programu w roku szkolnym 2025/2026 (Dz. U. poz. 703), zmienionym przez rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2026 r. (Dz. U. poz. 112), krajowa alokacja na wsparcie dystrybucji mleka i przetworów mlecznych oraz owoców i warzyw w placówkach oświatowych z krajowego budżetu wyniosła 138,1 mln zł.

Dopłata krajowa umożliwi bardziej efektywną realizację głównych celów programu dla szkół, którymi są promowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia i odżywiania się,

a tym samym przeciwdziałanie nadwadze. Na coraz poważniejsze skutki zdrowotne epidemii otyłości od lat zwraca uwagę Światowa Organizacja Zdrowia. W materiałach naukowych podkreśla się, że nadmierna otyłość prowadzi do chorób układu krążenia, nadciśnienia, udarów, cukrzycy, niektórych nowotworów, jak również powoduje problemy natury psychicznej związane z obniżoną samooceną, stanami lękowymi i depresjami. Jak wskazują eksperci z zakresu żywienia, w profilaktyce otyłości to właśnie systematyczne spożywanie małych porcji owoców i warzyw oraz mleka może okazać się kluczowe w walce z tą chorobą cywilizacyjną. Przez ostatnie lata było to tym istotniejsze, gdyż z uwagi na pandemię COVID-19 uczniowie byli często zmuszeni do istotnego ograniczenia swojej aktywności fizycznej, przy czym ich dieta nie zawsze uwzględniała mniejsze zapotrzebowanie na składniki energetyczne, tj. tłuszcze oraz węglowodany.

W przypadku Polski dopłata krajowa jest w całości przeznaczana na dystrybucję produktów do uczniów z grupy docelowej, co w pewien sposób rekompensuje tę część unijnego budżetu, która zgodnie z przepisami UE musi zostać przeznaczona przez państwo członkowskie na inne działania w ramach programu dla szkół, takie jak edukacja, promocja, monitorowanie i ocena. Dzięki dodatkowym środkom finansowym przeznaczonym na program dla szkół z budżetu krajowego działania dystrybucyjne są kierowane z odpowiednią częstotliwością do jak najszerszego grona zainteresowanych dzieci i młodzieży szkolnej, co pozwala realizować także zadania o charakterze społecznym. Wymagana unijnymi przepisami „Strategia krajowa dotycząca realizacji w Rzeczypospolitej Polskiej programu dla szkół w latach 2023/2024–2028/2029” zakłada, że dystrybucja produktów w placówkach oświatowych odbywa się bezpłatnie. Oferowane dzieciom i młodzieży zdrowe i świeże produkty są doskonałym uzupełnieniem codziennej diety, tym bardziej istotnym, że spożywanym także przez dzieci pochodzące z uboższych rodzin. Jest to szczególnie istotne zważywszy, że utrzymanie odpowiedniego udziału mleka w diecie dzieci i młodzieży zapewnia pokrycie zapotrzebowania rozwijających się organizmów na łatwo przyswajalne białka, wapń oraz ryboflawinę. Ponadto mleko bardzo dobrze bilansuje i uzupełnia niedobory składników odżywczych występujących m.in. w produktach zbożowych.

W długookresowej perspektywie realizacja programu, m.in. przez wprowadzenie długofalowych towarzyszących działań edukacyjnych, przyczynia się do wzrostu zainteresowania spożywaniem krajowych, zdrowych produktów mlecznych oraz owoców i warzyw.

Przedłożona propozycja uwzględnia stanowisko Ministerstwa Zdrowia, które biorąc pod uwagę informacje wynikające z „Talerza Zdrowego Żywienia – trzy kroki do zdrowia” opracowanego przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH – Państwowy Instytut Badawczy, wskazuje na konieczność utrzymania w koszyku przewagi podaży świeżych owoców i warzyw, oraz zdywersyfikowania porcji w koszyku mlecznym, tak by uwzględniały one zarówno mleka pitne, jak i naturalne fermentowane przetwory mleczne.

Reasumując, powyższe propozycje budżetu programu dla szkół na rok szkolny 2026/2027 pozwolą na udostępnienie każdemu dziecku z grupy docelowej 40 porcji owoców i warzyw (bez zmian w stosunku do roku szkolnego 2025/2026) oraz 40 porcji mleka i przetworów mlecznych w skali roku szkolnego (mniej o jedną porcję na ucznia w stosunku do roku szkolnego 2025/2026).

Wysokość proponowanej dopłaty krajowej na realizację programu w roku szkolnym 2026/2027 odpowiada poziomowi dopłaty przyznanej na realizację mechanizmu w roku szkolnym 2025/2026, tj. 138,1 mln zł. Zostały one podzielone zgodnie z podziałem obowiązującym dla bieżącego roku szkolnego, tj. 74 050 000 zł na komponent owocowo-warzywny oraz 64 050 000 zł na komponent mleczny. Mając na względzie, że w latach poprzedzających rok 2023/2024, tj. w okresie od 2017/2018 do 2022/2023, wysokość dopłaty krajowej wynosiła corocznie 128,1 mln zł, w pracach prowadzonych nad budżetem krajowym na 2024 r. uwzględniona została automatycznie dopłata krajowa w tej wysokości. Dodatkowe 10 mln zł zostanie sfinansowane z rezerwy celowej część 83, poz. 8.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy unijnej na realizację działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. b rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/40 z dnia 3 listopada 2016 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do pomocy unijnej na dostarczanie owoców i warzyw, bananów oraz mleka do placówek oświatowych oraz zmieniającego rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 907/2014 (Dz. Urz. UE L 5 z 10.01.2017, str. 11, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2017/40”, tj. na środki towarzyszące o charakterze edukacyjnym, została określona najpierw ogółem, a następnie z podziałem na kwoty przeznaczone osobno na działania dotyczące owoców i warzyw oraz na działania dotyczące mleka i przetworów mlecznych. Jest to zgodne z założeniem, że edukacyjne działania w zakresie owoców i warzyw lub mleka i przetworów mlecznych powinny towarzyszyć działaniom prowadzonym w formie dystrybucji tych produktów do szkół.

Przeprowadzane w ostatnich latach przez Komisję Europejską oraz Parlament Europejski przeglądy programu dla szkół podkreślają istotność działań edukacyjnych. Wzmocnienie wymiaru edukacyjnego znalazło również potwierdzenie w Komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów pt. *Wizja dla rolnictwa i żywności Wspólne kształtowanie unijnego sektora rolnego i spożywczego, atrakcyjnego dla przyszłych pokoleń*, opublikowanego w dniu 19 lutego 2025 r.

Mając na uwadze powyższe Polska od kilku lat zwiększa stopniowo budżet przeznaczony na realizację działań edukacyjnych w ramach programu dla szkół. W projekcie przedłożonego rozporządzenia proponuje się ustalenie tego budżetu na rok szkolny 2026/2027 na poziomie 15 mln zł, co stanowi 14,25% unijnej alokacji dla Polski. Powyższe środki zostały podzielone w równych częściach na oba komponenty programu. W roku szkolnym 2025/2026 podobne środki finansowe pozwolą na zorganizowanie warsztatów i wycieczek, w których weźmie udział łącznie około 251 tys. uczniów z obszaru całego kraju.

W przypadku działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. c i d rozporządzenia 2017/40, tj. monitorowanie, ocena oraz promocja programu łączna kwota proponowanego budżetu tych działań wynosi 3,154 mln zł. Z tej kwoty 154 tys. zł zostanie przeznaczony na pokrycie kosztów poniesionych w zakresie realizacji kolejnej obowiązkowej oceny programu dla szkół, która obejmuje realizację dwóch badań, tj. badania startowego oraz badania porównawczego na tej samej grupie uczniów.

Zintensyfikowanie działań z zakresu środków towarzyszących o charakterze edukacyjnym oraz promocji programu, uzyskane dzięki utrzymaniu poziomu finansowania, jest zgodne z rekomendacjami zawartymi w dokumencie „Raport końcowy – Ocena Programu dla szkół” przygotowanym przez Danae sp. z o.o. Gdańsk, styczeń 2023 r. Pierwsza rekomendacja dotycząca zmian w programie dla szkół dotyczyła zwiększenia natężenia działań edukacyjnych. Argumentując takie wskazanie, autorzy dokumentu podkreślili znaczenie zajęć edukacyjnych poświęconych tematyce zdrowego stylu życia, w tym odżywiania, dla osiągnięcia efektu w postaci trwałej zmiany wiedzy, postaw i zachowań uczniów. Zalecono ponadto podjęcie działań, których efektem byłoby prowadzenie w ramach programu większej liczby zajęć praktycznych związanych ze zdrowym odżywianiem, polegających na sadzeniu warzyw oraz wspólnym przygotowywaniu i spożywaniu posiłków. Zajęcia takie w ocenie autorów dokumentu są szczególnie rekomendowane w przypadku dzieci młodszych, które

chętniej próbują nowych smaków znajdując się w towarzystwie rówieśników. Istotne jest, że warsztaty, zakładanie przez uczniów ogródków, jak i ich udział w wycieczkach szkolnych, związany jest z możliwością poznania i konsumpcji produktów ekologicznych.

Ponadto wśród rekomendacji przedstawionych przez autorów ww. dokumentu znalazło się zalecenie dotyczące intensyfikacji działań komunikacyjnych trafiających do różnych grup odbiorców. Zwrócono uwagę, że choć rodzice uczniów objętych programem dla szkół wiedzą, że ich dzieci otrzymują porcje owoców i warzyw oraz mleka i produktów mlecznych, to najczęściej nie są świadomi ani w ramach jakiego programu się to odbywa, ani tym bardziej celów, jakie temu programowi przyświecają. Jednocześnie wskazano na potrzebę przeprowadzenia właściwie ukierunkowanej kampanii internetowej, która powinna dotrzeć do szerokiej grupy odbiorców w różnym wieku, tak aby poza dziećmi objętymi grupą docelową programu, docierała również do ich rodziców.

Biorąc powyższe pod uwagę, należy uznać, że asygnowanie dodatkowych środków finansowych na wydatki związane z realizacją dodatkowych działań z zakresu środków edukacyjnych o charakterze towarzyszącym oraz z zakresu promocji, rekomendowanych w ww. dokumencie lub podobnych, powinno zwiększyć skuteczność programu dla szkół w kontekście przypisanych mu celów¹⁾.

Proponowane w obu przypadkach kwoty nie przekraczają maksymalnego pułapu wydatków na te cele określonego przepisami Unii Europejskiej, tj. 15% łącznego unijnego budżetu – w przypadku działań edukacyjnych oraz 10% łącznego unijnego budżetu – w przypadku działań promocyjnych, monitorowania i oceny.

Zaproponowane w projektowanym akcie prawnym stawki pomocy udzielanej w odniesieniu do jednej porcji produktów kwalifikowanych udostępnionej uczniowi w ramach programu dla szkół zostały skalkulowane przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy na podstawie opracowanej przez siebie metodologii. Powyższa metodologia, zgodnie z zaleceniami audytorów Komisji Europejskiej, odchodzi od stosowania do wyliczenia kosztów jednej porcji owoców i warzyw oraz mleka

¹⁾ Cele programu dla szkół zostały zdefiniowane w dokumencie „Strategy for the implementation of the school scheme in Poland from 2023/2024 to 2028/2029 school year”, i obejmują:

- 1) trwałą zmianę nawyków żywieniowych dzieci poprzez zwiększenie udziału owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych w ich codziennej diecie, na etapie rozwoju, na którym kształtują się nawyki żywieniowe, oraz
- 2) upowszechnienie zdrowej, zbilansowanej diety i wzrost świadomości społecznej w tym zakresie wśród dzieci i ich rodziców.

średnich cen detalicznych produktów wchodzących w skład porcji. Zamiast tego stawka pomocy jest kalkulowana w oparciu o ceny zbytu produktów, koszty ich konfekcjonowania, transportu oraz koszty pozostałe w tym określony poziom marży dla operatorów dostarczających produkty dla szkół.

Zaproponowane w projektowanym rozporządzeniu stawki dopłat do porcji dystrybuowanych w szkołach zostały podane w polskich złotych, gdyż całościowy budżet programu na cele dystrybucyjne został określony w tej walucie, tj. po przeliczeniu części otrzymanej z budżetu Unii Europejskiej zgodnie z kursem walutowym ustalonym przez Europejski Bank Centralny w dniu 31 grudnia 2025 r. – 4,2210 zł/euro.

Zgodnie z art. 4 ust. 3 rozporządzenia 2017/40 podatek od wartości dodanej (VAT) nie kwalifikuje się do pomocy unijnej. Dlatego podane stawki pomocy za porcję zostały wyrażone w kwocie netto.

Uwzględniając powyższe, a także mając na uwadze, że przepisy omawianego projektu rozporządzenia odnoszą się do okresu od 1 września 2026 r., do określonych stawek zostanie doliczona wysokość należnego podatku VAT, w przypadku gdy został on zapłacony przez dostawców za produkty przez nich nabyte, celem ich dostarczenia do szkół w ramach realizowanego programu.

Pomimo inflacji spowodowanej pandemią COVID-19 oraz agresją Rosji w Ukrainie, środki unijne przeznaczone na realizację programu dla szkół nie zostały dotychczas zrewaloryzowane. Rodzi to problemy dla państw członkowskich z utrzymaniem realizowanych poziomów dystrybucji, m.in. wpływa na konieczność stopniowego ograniczania liczby dystrybuowanych porcji przy zachowaniu poziomu grupy docelowej. W kalkulacji poziomu stawek pomocy dla roku szkolnego 2026/2027 przyjęto udział 92,5% grupy docelowej, gdyż poziom uczestnictwa uczniów z klas I-V szkół podstawowych w roku szkolnym 2025/2026 utrzymał się poniżej tego progu.

Udział uczniów z grupy docelowej w programie jest na bieżąco monitorowany przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa. W przypadku, jeśli umowy, które zostaną zawarte przez dostawców ze szkołami na rok szkolny 2026/2027, będą znacząco odbiegały od przyjętej do wyliczeń liczby uczniów tj. 92,5% grupy docelowej szacowanej przez MEN, wtedy zostaną rozważone niezbędne dostosowania na II semestr roku szkolnego 2026/2027 celem zmaksymalizowania wykorzystania dostępnego budżetu.

Po uwzględnieniu powyższych założeń dotyczących podziału budżetu, grupy docelowej oraz utrzymania wszystkich dotychczas dystrybuowanych produktów celem zachowania różnorodności dostaw, zakładany skład koszyków w roku szkolnym 2026/2027 przedstawiałby się następująco:

Skład koszyka w komponencie mlecznym

Produkt	Liczba porcji w roku szkolnym 2026/2027
mleko białe	22
jogurt naturalny	4
kefir naturalny	6
maślanka naturalna	8
RAZEM	40

W koszyku mlecznym w roku szkolnym 2026/2027 zmniejszono liczbę porcji mleka z 31 na 22, celem zwiększenia udziału naturalnie fermentowanych przetworów mlecznych. Zwiększono liczbę porcji jogurtu naturalnego z 2 do 4 porcji, kefiru z 4 do 6 oraz maślanki z 4 do 8 porcji w roku szkolnym. Z uwagi na niską zawartość tłuszczu produkty te doskonale wpisują się w promowane obecnie zalecenia dietetyczne w profilaktyce otyłości.

Skład koszyka w komponencie owocowo-warzywnym

Produkt	Liczba porcji w roku szkolnym 2026/2027
jabłka	16
gruszki	4
śliwki	1
truskawki	1
marchew	9
rzodkiewka	2
papryka słodka	1
pomidory	4
kalarepa	2
RAZEM	40

W przypadku koszyka owocowo-warzywnego w porównaniu z rokiem szkolnym 2025/2026 w celu utrzymania liczby porcji, został zmodyfikowany skład koszyka. Zrezygnowano z 1 porcji śliwki oraz dwóch porcji rzodkiewki, zwiększono porcje jabłek z 14 na 16 oraz pomidorów z 3 na 4 porcje. Kalkulacja stawki pomocy udzielanej za porcję została przeprowadzona z uwzględnieniem jabłek oraz gruszek klasy ekstra i pierwszej, co zostało uwzględnione w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań realizowanych przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa związanych z wdrożeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej programu dla szkół w roku szkolnym 2025/2026 i uzasadnia wprowadzenie wymogu dostarczania wyłącznie produktów odpowiadających takiej specyfikacji.

Proponowany skład koszyków oraz liczba poszczególnych produktów są spójne z zaleceniami Komisji Europejskiej, która w oparciu o aktualną piramidę zaleceń żywnościowych, podkreśla zasadność promowania wśród młodych konsumentów, spożycia świeżych owoców i warzyw, w celu ukształtowania nawyków zdrowego i zrównoważonego odżywiania się. Komisja podkreśla także, że w komponencie mlecznym mleko powinno mieć ilościową przewagę nad pozostałymi przetworami mlecznymi.

Ponadto, mając na względzie zarówno ograniczenia wynikające z możliwości dofinansowania programu z budżetu krajowego, jak również zalecenia organów ds. zdrowia i żywienia, by przedmiotem dystrybucji do szkół zostały objęte wyłącznie mleko białe i jego naturalne przetwory w projektowanym rozporządzeniu nie przewidziano stawki pomocy dla koszyka zawierającego dopuszczone przepisami unijnymi produkty z dodatkami smakowymi.

Projektowany przepis nie wyklucza dobrowolnego objęcia dostawami w roku szkolnym 2026/2027 produktów pochodzących z gospodarstw ekologicznych. Należy zauważyć, że produkty ekologiczne są włączone do programu dla szkół w ramach działań edukacyjnych. Od roku szkolnego 2022/2023 wprowadzona została obowiązkowa konsumpcja produktów ekologicznych przez uczniów podczas wycieczek, a od roku szkolnego 2023/2024 także podczas warsztatów.

Mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiedniego czasu na zapoznanie się z warunkami programu oraz na zawarcie umów ze szkołami przez podmioty zainteresowane dostawami mleka oraz owoców i warzyw (tj. jeszcze przed rozpoczęciem roku szkolnego 2026/2027), proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Zastosowanie powyższego rozwiązania wynika

z konieczności jak najszybszego poznania przez zainteresowanych udziałem w programie poziomu budżetu oraz wysokości stawek na przyszły rok szkolny, tak aby możliwe było zrealizowanie dystrybucji zakładanych ilości porcji w trakcie I semestru roku szkolnego 2026/2027. Mając powyższe na uwadze, wejście w życie projektowanego rozporządzenia z dniem następującym po jego ogłoszeniu nie jest sprzeczne z zasadami demokratycznego państwa prawa.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na działalność mikro przedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia z dniem następującym po dniu ogłoszenia nie będzie stało w sprzeczności z zasadami demokratycznego państwa prawnego, ponieważ regulacja ma charakter techniczny, nie nakłada nowych obowiązków na adresatów norm ani nie pogarsza ich sytuacji prawnej, a jej pilne wejście w życie jest niezbędne dla zapewnienia ciągłości realizacji zadań publicznych oraz prawidłowego wydatkowania środków finansowych w roku budżetowym.

Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom lub organom Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2025 r. poz. 677) projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony w Wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów pod numerem: RD287.

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie wysokości środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół oraz wysokości stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań w ramach tego programu w roku szkolnym 2026/2027</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi - wiodące Ministerstwo Edukacji Narodowej - współpracujące Ministerstwo Zdrowia - współpracujące</p> <p>Osoba odpowiedzialna za opracowanie projektu w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Małgorzata Gromadzka – Sekretarz Stanu w MRiRW</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Rafał Sęk – Naczelnik Wydziału Produktów Ogrodniczych w Departamencie Rynków Rolnych i Energii MRiRW, tel. (22) 623 12 53, rafal.sek@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 23.03.2026 r.</p> <p>Źródło: Art. 38z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1502)</p> <p>Decyzja wykonawcza Komisji (UE) 2023/106 z dnia 11 stycznia 2023 r. (Dz. Urz. UE L 12 z 13.01.2023)</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów: RD287</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zgodnie z art. 38z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, corocznie do dnia 31 maja na kolejny rok szkolny wysokość środków finansowych oraz wysokość stawek pomocy finansowej na realizację „programu dla szkół”.

W związku z powyższym ustala się, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, na rok szkolny 2026/2027:

- 1) wysokość środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy krajowej i pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół, przeznaczonych na realizację działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2017/40 z dnia 3 listopada 2016 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do pomocy unijnej na dostarczanie owoców i warzyw, bananów oraz mleka do placówek oświatowych oraz zmieniającego rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 907/2014 (Dz. Urz. UE L 5 z 10.01.2017, str 11, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 2017/40”,
- 2) wysokość środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół, przeznaczonych na realizację działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. b rozporządzenia 2017/40,
- 3) wysokość środków finansowych przeznaczonych na wypłatę pomocy unijnej w ramach finansowania programu dla szkół, przeznaczonych na realizację działań, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. c id rozporządzenia 2017/40,
- 4) wysokość stawek pomocy finansowej z tytułu realizacji działań, o których mowa

w art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia nr 2017/40

– mając na względzie krajowe ceny produktów dystrybuowanych do placówek oświatowych zgodnie ze strategią dotyczącą realizacji programu dla szkół oraz wysokość środków finansowych z budżetu Unii Europejskiej na realizację programu określoną przez Komisję Europejską.

Zakres części normatywnej wynika wprost z przepisów UE, określających cele i zasady realizacji programu dla szkół. Jak dotychczas przepisy te nie stanowią, że dostawy produktów mają uwzględniać potrzeby dzieci z alergiami.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Program dla szkół jako mechanizm Wspólnej Polityki Rolnej UE jest realizowany od roku szkolnego 2017/2018. W latach wcześniejszych funkcjonowały w tym obszarze dwa niezależne od siebie mechanizmy unijne, tj.: „Mleko w szkole” oraz „Owoce i warzywa w szkole”.

Łączny unijny budżet na realizację powyższego programu dla UE-27 (rok szkolny 2020/2021 był ostatnim rokiem, w którym Wielka Brytania mogła uczestniczyć w Programie) zmniejszył się z uwagi na brexit o blisko 30 mln euro (koperta brytyjska) i wynosi w skali roku szkolnego 220 804 135 euro. Polska na realizację programu dla szkół w roku szkolnym 2026/2027 wniosła o łączną kwotę 24 929 777,00 euro, tj. 105 228 588,72 zł.

Aktualnie obowiązujące przepisy unijne nie wymagają obligatoryjnego współfinansowania programów dla szkół z budżetów państw członkowskich Unii Europejskiej. Dofinansowanie krajowe z punktu widzenia celów programu jest nadal wskazane i potrzebne. Krajowe środki na ten cel przeznacza większość państw członkowskich UE. Uwzględniając powyższe, proponuje się utrzymanie w przyszłym roku szkolnym poziomu dofinansowania krajowego przez Polskę z poprzednich lat, tj. na poziomie 138,1 mln zł. Bez wsparcia krajowego, mając na uwadze wprowadzenie w zreformowanym programie obligatoryjnej realizacji dodatkowych działań takich jak działania edukacyjne, a także promocja, monitoring i kontrola, utrzymanie poziomu dotychczasowej dystrybucji nie byłoby możliwe.

Jako że dostarczanie produktów do szkół jest integralną i obligatoryjną częścią unijnego programu dla szkół, a odpowiednio wysoka częstotliwość dostaw ma istotny wpływ na efektywniejsze wyrobienie wśród dzieci i młodzieży nawyku spożywania świeżych owoców i warzyw oraz mleka i naturalnych przetworów mlecznych (tj. bez dodatków), liczba porcji przeznaczonych na ucznia w skali roku szkolnego nie powinna być zbyt niska. Proponowany na rok szkolny 2026/2027 skład koszyka mlecznego i koszyka owocowo-warzywnego wraz ze zmianami w stosunku do roku szkolnego 2025/2026 został omówiony na stronach 10-12 uzasadnienia. Jednocześnie, mając na uwadze rekomendacje wynikające z „Raport końcowy Ocena programu dla szkół” (więcej w pkt 12 OSR) należy zauważyć, że środki finansowe przeznaczone na towarzyszące działania edukacyjne w ramach programu dla szkół ulegają od roku szkolnego 2022/2023 stopniowemu zwiększaniu. W projekcie przedłożonego rozporządzenia proponuje się ustalenie budżetu na rok szkolny 2026/2027 na poziomie 15 000 000 mln zł, co stanowi 14,25% unijnej alokacji dla Polski (przy maksymalnej dopuszczalnej wielkości 15% unijnej alokacji). Powyższe środki zostały podzielone w równych częściach na oba komponenty programu. W roku szkolnym 2025/2026 podobne środki finansowe mogą pozwolić na zorganizowanie warsztatów oraz wycieczek, w których weźmie udział łącznie około 251 tys. uczniów z obszaru całego kraju.

Cel projektu może zostać osiągnięty jedynie przez środki o charakterze legislacyjnym.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Zreformowany program dla szkół funkcjonuje na obecnych zasadach od roku szkolnego 2017/2018, tj. przez blisko dziewięć lat. W tym czasie musiał zmierzyć się nie tylko z naturalnym wyzwaniem jakie stanowiło połączeniu dwóch dość odmiennych mechanizmów („Mleko w szkole” oraz „Owoce i warzywa w szkole”), ale także z zaburzeniami związanymi z pandemią COVID-19, a także z dodatkowym napływem dzieci uchodźców z Ukrainy w wyniku agresji Rosji na ten kraj.

Już przed wystąpieniem pandemii sposób wdrożenia programu dla szkół w każdym państwie członkowskim (lub nawet regionie np. Belgia, Niemcy) mógł być odmienny. Różnice dotyczyły wieku dzieci objętych grupą docelową, katalogu udostępnianych produktów, skali wydatków na działania inne niż dystrybucja produktów, sposobu finansowania tych działań (w wielu państwach podmiotami, które są uprawnione do uzyskania wsparcia w ramach programu dla szkół są placówki oświatowe, albo jednostki samorządu), długości okresu i sposobu udostępniania produktów dzieciom. Szczegóły poszczególnych modeli administrowania i przyjmowanych w nim rozwiązań zostały opisane w strategiach krajowych poszczególnych państw i zamieszczone na stronach internetowych Komisji Europejskiej.

Od marca 2020 r. Komisja Europejska stworzyła szereg elastycznych możliwości (poprzez noty oraz derogacje) do wprowadzenia zmian w programie, które miały ułatwić państwom członkowskim wydatkowanie środków finansowych na cele programu w dobie pandemii oraz ich kontrolę.

Jednakże pandemia COVID-19 nie była jedynym wyzwaniem, które jest związane z wdrożeniem programu dla szkół w Polsce. Sześć lat realizacji programu w zreformowanej wersji przyniosły nie tylko spory zasób nowych doświadczeń, ale rozbudziły wiele oczekiwań, co do rozszerzenia celów jakie mechanizm mógłby realizować. Zwiększenie liczby beneficjentów poprzez rozszerzenie grupy docelowej, wprowadzenie do koszyka dostaw produktów ekologicznych i regionalnych, zintensyfikowanie działań edukacyjnych i promocyjnych, realizacja celów pro-ekologicznych, w tym zminimalizowanie ilości opakowań oraz wprowadzenie opakowań biodegradowalnych to tylko niektóre z nich. Zmiany Programu będą niezbędne także w kontekście zapisów „Strategii od pola do stołu” oraz kilku innych dokumentów unijnych takich jak Beating Cancer Plan, Organic Action Plan, European Child Guarantee.

Wypracowaniem koncepcji administrowania programem dla szkół w przyszłości zajmuje się od lutego 2021 r. robocza międzyinstytucjonalna grupa ekspertów, złożona z przedstawicieli Ministerstwa Edukacji i Nauki, Ministerstwa Klimatu i Środowiska, Ministerstwa Zdrowia, Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny, Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz kilku departamentów Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Jak dotychczas wynikiem prac tej grupy było przede wszystkim opracowanie nowej metodologii wyznaczania stawek pomocy w programie dla szkół. Zgodnie z tą notyfikowaną do Komisji Europejskiej metodologią, wysokość proponowanych stawek pomocy finansowej na dany rok szkolny jest obliczana przez ekspertów IERiGŻ-PIB przy uwzględnieniu wyszczególnionych w metodologii zmiennych takich jak wysokość dostępnego budżetu, liczba dzieci w grupie docelowej, ceny produktów uwzględnionych w koszyku dostaw oraz liczba porcji na ucznia. Zmiany w koncepcji administrowania, celem dostosowania programu zarówno do krajowych oczekiwań, jak i tych wynikających z inicjatyw podejmowanych na forach UE, znalazły już częściowo swoje odzwierciedlenie w strategii krajowej na okres 2023/2024–2028/2029, a następne dostosowania zostaną wprowadzone po zakończeniu przeglądu programu dla szkół realizowanego przez Komisję Europejską w latach 2021–2023 oraz po przedłożeniu przez nią, a następnie przyjęciu stosownych aktów prawnych UE w tym obszarze.

Podsumowując, program dla szkół jest mechanizmem, który w ostatnich latach poddawany był wielu modyfikacjom. Jego obecne stadium nie jest mechanizmem finalnym, a jedynie okresem

przejściowym przed wprowadzeniem rozwiązań dostosowujących go zarówno do stanów zagrożeń wynikających z doświadczeń pandemii, jak również wymogów i oczekiwań związanych ze „Strategią od pola do stołu” oraz przeglądu Komisji Europejskiej.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Dzieci i młodzież z klas I–V w szkołach podstawowych	1 894 926	Ministerstwo Edukacji Narodowej (MEN)	Przyjęto udział w programie dla szkół na poziomie 92,5% grupy docelowej, która łącznie wynosi 2 048 568 uczniów wg informacji MEN z dnia 2 lutego 2026 r.
Szkoły podstawowe	14 000*	GUS/MEN	Dystrybucja wśród uczniów produktów kwalifikujących się w ramach programu dla szkół.
Dostawcy produktów kwalifikujących się w ramach programu dla szkół	87 podmiotów posiadających zatwierdzenie do udziału w Programie w roku szkolnym 2025/2026**	KOWR	Dostawy produktów kwalifikujących się w ramach programu dla szkół do szkół podstawowych. Warunkiem udziału w programie będzie uzyskanie przez dostawców zatwierdzenia przez dyrektora oddziału terenowego KOWR w odniesieniu do owoców i warzyw lub mleka. O zatwierdzenie na realizację działania polegającego na dostarczaniu produktów dzieciom objętych programem mogą ubiegać się podmioty, o których mowa w art. 5 ust. 2 lit. a i c–e rozporządzenia delegowanego Komisji (UE)

			<p>2017/40 (placówki oświatowe, dostawcy lub dystrybutorzy, organizacje występujące w imieniu przynajmniej jednej placówki oświatowej lub organu odpowiedzialnego za edukację, które zostały powołane do zarządzania i realizacji zadań związanych z programem, oraz wszelkie inne jednostki publiczne lub prywatne, które są zaangażowane w zarządzanie i realizację jakichkolwiek działań związanych z realizacją programu.</p> <p>Warunki udziału w programie zostaną określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowego zakresu zadań realizowanych przez KOWR związanych z wdrożeniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej programu dla szkół, które zostanie wydane na podstawie art. 38x ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków</p>
--	--	--	---

			rolnych.
Dyrektorzy oddziałów terenowych KOWR	17		Zatwierdzanie podmiotów zainteresowanych uczestnictwem w programie dla szkół w ramach dostaw i dystrybucji produktów w szkołach podstawowych. Prowadzenie postępowań w sprawie przyznania pomocy unijnej i krajowej na działania związane z dostarczaniem i dystrybucją produktów w placówkach oświatowych oraz nakładanie kar na podmioty uczestniczące w programie, w przypadku niespełnienia warunków wypłaty pomocy.
Dyrektor Generalny KOWR	1		Zatwierdzanie podmiotów realizujących w ramach programu dla szkół działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym oraz działania promocyjne. Prowadzenie postępowań w sprawie przyznania pomocy unijnej na działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym oraz działania

			promocyjne, a także związane z oceną programu. Nakładanie kar na podmioty uczestniczące w programie w przypadku niespełnienia warunków wypłaty pomocy na ww. działania.
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa			Dokonywanie płatności pomocy unijnej i krajowej na działania związane z dostarczaniem i dystrybucją produktów w placówkach oświatowych oraz dokonywanie płatności pomocy unijnej na działania towarzyszące o charakterze edukacyjnym oraz działania promocyjne, a także związane z oceną programu.

* Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2023/2024, GUS, Warszawa, Gdańsk 2024

** według danych KOWR umowy ze szkołami na dostawy produktów w „Programie dla szkół” w roku szkolnym 2025/2026 zawarło 82 zatwierdzonych dostawców w ramach komponentu mlecznego oraz 79 zatwierdzonych dostawców w ramach komponentu owocowo-warzywnego. Łącznie zatwierdzenie w „Programie dla szkół” w roku szkolnym 2025/2026 - wg stanu na 13.02.2026 r. – posiada 87 dostawców (w tym część dostawców do obu komponentów).

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Rozporządzenie powinno zostać przyjęte przez Radę Ministrów do 31 maja 2026 r. W związku z powyższym konsultacje publiczne przedmiotowego projektu powinny odbyć się w marcu najpóźniej 16-31 marca, poprzez zamieszczenia rozporządzenia na platformie Rządowego Centrum Legislacji.

W ramach konsultacji projekt zostanie wysłany do zaopiniowania przez Federację Branżowych Związków Producentów Rolnych, Federację Gospodarki Żywnościowej RP, Federację Związków Kółek i Organizacji Rolniczych RP, Krajowy Związek Grup Producentów Owoców i Warzyw, Krajowy Związek Grup Producentów Rolnych - Izba Gospodarcza, Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji

Saldo ogółem	-138,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-138,1
budżet państwa	-138,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-138,1
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania	Budżet UE oraz budżet krajowy.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<p>Łączne szacowane zapotrzebowanie na środki z budżetu państwa na sfinansowanie zakupu i dostaw owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych w roku 2026/2027 w ramach programu dla szkół wyniesie 138 100 000 zł. Pozostaną one bez zmian w stosunku do dotychczasowych obciążeń dla budżetu państwa z tytułu realizacji programu w roku szkolnym 2025/2026.</p> <p>Zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2023/106 w sprawie wstępnych przydziałów pomocy Unii państwom członkowskim na rzecz programu „Owoce i warzywa w szkole” i „Mleko w szkole na okres od dnia 1 sierpnia 2023 r. do dnia 31 lipca 2029 r. Polska zgłosiła zapotrzebowanie na poziomie przysługującego limitu wynoszącego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) na owoce i warzywa – 12 138 186 euro (51 235 283,11 zł); 2) na mleko w szkole – 12 791 591 euro (53 993 305,61zł). <p>Z ww. puli środków budżetu UE państwa członkowskie, oprócz dostaw, finansują w ramach programu koszty związane z:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) towarzyszącymi środkami edukacyjnymi, które mogą obejmować, między innymi, środki i działania ukierunkowane na zainteresowanie dzieci rolnictwem, edukację w zakresie zdrowych nawyków żywieniowych, lokalnych łańcuchów żywnościowych, rolnictwa ekologicznego, zrównoważonej produkcji lub zwalczania marnotrawienia żywności (pomoc unijna na finansowanie tych środków nie może przekraczać 15% ostatecznych przydziałów rocznych państw członkowskich); 2) reklamą, monitorowaniem i oceną programu (pomoc unijna na finansowanie tych środków nie może przekraczać 10% ostatecznych przydziałów rocznych państw członkowskich). <p>Zatem roczny budżet programu dla szkół w roku szkolnym 2026/2027 na wszystkie rodzaje działań przewidziane programem wynosi 243 328 588,72 zł z czego kwota:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 105 228 588,72 zł (obliczona zgodnie z kursem z dnia 31 grudnia 2025 r., co wyjaśniono poniżej) z budżetu UE, oraz 2) 138 100 000,00 zł z budżetu krajowego, z czego 10 mln zł jako pomoc z rezerwy celowej, która nie podlega refundacji z budżetu UE (zgodnie z art. 23a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków 											

produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1308/2013”, w ramach uzupełnienia pomocy unijnej państwa członkowskie mogą przyznawać pomoc krajową na rzecz finansowania programu dla szkół).

Zgodnie z prawem UE kwota środków pochodzących z budżetu unijnego przeznaczonych na realizowanie w danym roku szkolnym działań z zakresu reklamy, monitorowania oraz oceny łącznie nie może przekroczyć 10% otrzymanej przez państwa członkowskie alokacji. W przypadku Polski dla roku 2026/2027 takim progiem jest kwota 2 492 977,70 euro (tj. 10 522 858,87 zł). Natomiast limit środków pochodzących z budżetu UE przeznaczonych na realizację w danym roku szkolnym towarzyszących środków edukacyjnych nie może przekroczyć 15% rocznej alokacji, tj. 3 739 466,55 euro (tj. 15 784 288,31 zł). W projekcie rozporządzenia proponuje się wykorzystanie na powyższe działania kwot nieco niższych niż ww. maksymalne pułapy określone w przepisach UE, a pozostałą część wygospodarowanej w ten sposób kwoty przeznaczyć na wsparcie dystrybucji produktów do szkół. Przyjmując powyższe założenia, roczny koszt zakupu i dystrybucji mleka i przetworów mlecznych oraz owoców i warzyw w ramach programu dla szkół ukształtuje się na poziomie ok. 225,17 mln zł, z czego:

- 1) dla owoców i warzyw wyniesie 116 208 283,11 zł;
- 2) dla mleka i przetworów mlecznych wyniesie 108 966 305,61 zł.

Planowany budżet na dostawy, m.in. z uwagi na umocnienie się złotówki wobec waluty unijnej, będzie zatem o ok. 1,5 mln zł niższy w porównaniu z wyjściowym budżetem ustalonym dla roku szkolnego 2025/2026 w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 maja 2025 r., a jednocześnie o ok 4,9 mln zł wyższy od ostatecznego budżetu na dostawy ustalonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2026 r.

Do obliczeń przyjęto 92,5% grupy docelowej tj. 1 894 926 uczniów klas I-V szkół podstawowych.

W przypadku wyczerpania kwoty limitu wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich według ustawy budżetowej na dany rok, przedmiotowa pomoc zostanie sfinansowana w ramach kwot zaplanowanych w rezerwach celowych cz. 83, poz. 8 i poz. 98.

Zgodnie z art. 32a rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 907/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz. Urz. UE L 255 z 28.08.2014, str. 18, z późn. zm.) w odniesieniu do pomocy przyznanej na wdrożenie programu dla szkół, o którym mowa w części II tytuł I rozdział II sekcja 1 rozporządzenia nr 1308/2013, terminem operacyjnym kursu walutowego jest dzień 1 stycznia poprzedzający dany rok szkolny.

Jednocześnie zgodnie z art. 40 tego rozporządzenia, w przypadku, gdy termin

		operacyjny jest ustalony na mocy prawodawstwa Unii, kursem walutowym, który należy zastosować, jest ostatni kurs wyznaczony przez Europejski Bank Centralny (EBC) przed pierwszym dniem miesiąca, w którym miał miejsce termin operacyjny, tj. w odniesieniu do kwot pomocy udostępnionych w ramach programu dla szkół (dla roku szkolnego 2026/2027) kurs z dnia 31 grudnia 2025 r. – 4,2210 zł/euro.						
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe								
Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łączni e (0- 10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	Rodzina							
	osoby niepełnosprawne							
	osoby starsze							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężny m	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina							
	osoby niepełnosprawne							

	osoby starsze	
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowana regulacja w zakresie programu dla szkół będzie miała pozytywny wpływ na rodziny i obywateli. Środki finansowe przeznaczone na dostarczanie i dystrybucję mleka oraz owoców i warzyw w placówkach oświatowych pozwolą na kontynuowanie realizacji głównego celu programu, tj. promowanie zdrowego stylu odżywiania się i przeciwdziałanie otyłości i nadwadze wśród dzieci, będą również pomocą finansową dla rodzin z dziećmi w wieku szkolnym – dostarczone w ramach programu produkty będą stanowiły wartościowe uzupełnienie w codziennej diecie dzieci.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy	
Komentarz:		
9. Wpływ na rynek pracy		
Wejście w życie projektowanego rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na działalność mikro przedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorstw.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne,	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ x zdrowie

administracyjne lub wojskowe		
Omówienie wpływu	Promowanie wśród dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia i odżywiania się, a tym samym przeciwdziałanie nadwadze.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Przepisy rozporządzenia dotyczą roku szkolnego 2026/2027. Niemniej jednak biorąc pod uwagę, że realizacja programu dla szkół wymaga działań przygotowawczych, m.in. zawarcia przez dostawców umów ze szkołami zainteresowanymi darmową dystrybucją wśród uczniów mleka, przetworów mlecznych, owoców i warzyw oraz soków rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
<p>Zgodnie art. 8 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2017/39 z dnia 3 listopada 2016 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do pomocy unijnej na dostarczanie owoców i warzyw, bananów oraz mleka do placówek oświatowych (Dz. Urz. UE L 5 z 10.01.2017, str. 1, z późn. zm.) do dnia 31 stycznia po zakończeniu danego roku szkolnego państwo członkowskie przekazuje wyniki monitorowania programu. Roczne sprawozdanie z monitorowania zawiera informacje na temat środków finansowych wykorzystanych na dostarczanie i dystrybucję każdej z grup produktów wymienionych w art. 23 ust. 3–5 rozporządzenia nr 1308/2013 oraz na środki towarzyszące o charakterze edukacyjnym, liczbę placówek oświatowych oraz liczbę dzieci uczestniczących w programie dla szkół, średnią wielkość porcji i średnią cenę za porcję, częstotliwość dostarczania produktów, ilości produktów dostarczonych w podziale według grup produktów oraz, w stosownych przypadkach, innych produktów niż te wymienione w art. 23 ust. 3–5 rozporządzenia nr 1308/2013, rodzaje wdrożonych działań promocyjnych oraz środków towarzyszących, a także organy i zainteresowane strony zaangażowane w opracowanie i wdrożenie programu dla szkół. Roczne sprawozdania kontrolne dotyczące przeprowadzonych kontroli na miejscu i związanych z nimi ustaleń zawierają informacje na temat: kwot pomocy objętej wnioskami, wypłaconej i podlegającej kontroli na miejscu, zmniejszeń pomocy w następstwie kontroli administracyjnych, zmniejszeń pomocy, z uwagi na opóźnione złożenie wniosku, kwot pomocy odzyskanych w wyniku kontroli na miejscu oraz nałożonych kar administracyjnych. Państwa członkowskie przedstawiają również Komisji Europejskiej sprawozdanie z oceny skuteczności programu w stosunku do założonych celów za okres obejmujący pierwsze pięć lat szkolnych. Pierwsze sprawozdania z oceny programu zostały przekazane do Komisji Europejskiej w 2023 r. na podstawie przygotowanych uprzednio przez Komisję Europejską wytycznych dotyczących formatu i zawartości sprawozdania z oceny. W przypadku Polski dokument pt. „Raport końcowy Ocena programu dla szkół” został przygotowany przez ewaluatora DANAE Sp. z o.o. (Gdańsk, styczeń 2023 r.)</p> <p>Ponadto w czerwcu 2021 r. Komisja Europejska uruchomiła przegląd efektów programu dla szkół, który zakończył się w 2023 r. W jego trakcie administracje państw członkowskich a także interesariusze programu, w tym placówki oświatowe, aktywnie uczestniczyły w procesie ewaluacji odpowiadając m.in. na pytania przygotowanych kwestionariuszy, zarówno przez KE, jak i PE.</p> <p>Parlament Europejski w swoim sprawozdaniu podkreśla, że „Program dla szkół” trafia tylko do 19 mln unijnych uczniów, tj. do 25% uprawnionych. Dlatego PE widzi konieczność zwiększenia</p>		

budżetu przeznaczanego na owoce, warzywa, mleko i produkty mleczne w szkołach. W jego opinii kwota zaproponowana przez KE w wysokości 1,3 mld EUR na okres sześciu lat jest niewystarczająca ze względu na obecną inflację. PE postuluje także zwiększenie budżetu na działania edukacyjne realizowane w ramach Programu oraz o uwzględnienie w nim dzieci z nietolerancjami i alergiami pokarmowymi. W dniu 25 lipca 2023 r. pod sygnaturą COM(2023) 456 final opublikowane zostało „Sprawozdanie Komisji dla Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące stosowania kryteriów przydziału środków budżetowych i dotyczące skutków przeniesień budżetowych dla skuteczności unijnego programu dla szkół w zakresie owoców, warzyw i mleka w szkole”. Oczekiwane przed końcem 2023 r. propozycje legislacyjne dotyczące zmian w unijnym programie dla szkół wynikające z przeprowadzonego przeglądu nie zostały jak dotychczas przez Komisję Europejską udostępnione.

Niezależnie od powyższego, w każdym roku szkolnym, Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa, opracowuje formularz ankiety, która jest rozsyłana do placówek oświatowych uczestniczących w programie dla szkół. Wyniki otrzymanych zwrotnie ankiet są analizowane i uwzględnianie w kolejnych latach np. przy planowaniu działań promocyjnych.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)
